

REZUMAT

Cuvinte cheie: *politici agricole, fonduri europene, analiza SWOT, mix-ul de marketing, strategii de dezvoltare*

Sectorul agricol din Romania se confruntă cu numeroase probleme, cum ar fi: *schimbările climatice din ultimii ani, neutilizarea întregii capacități productive a terenurilor agricole, dezechilibre în ceea ce privește structura exploatațiilor agricole, declinul sectorului zootehnic, depopularea și îmbătrânirea populației din zonele rurale, instabilitatea prețurilor materiilor prime și a produselor finite, slaba dezvoltare a sectorului terțiar, infrastructură deficitară, decalaje între cercetarea științifică și agricultură datorită lipsei transferului de cunoștințe prin formare profesională continuă a fermierilor etc.*

În cadrul tezei de doctorat se urmărește proiectarea și implementarea unor strategii de dezvoltare a agriculturii județului Galați, pe baza Planului Național Strategic 2007-2013, strategii cu aplicabilitate la nivel național.

Obiectivele cercetării au vizat:

- realizarea studiilor privind aspectele ce caracterizează dezvoltarea agriculturii în România și în alte țări;
- analiza condițiilor pedo-climatice ale județului Galați;
- analiza rezultatelor de producție și economico-financiare ale agriculturii județului Galați în perioada 2006-2010;
- identificarea măsurilor și instrumentelor de finanțare a agriculturii la nivel național și la nivelul județului Galați, în domeniul producției vegetale, zootehnice și procesării producției agricole;
- elaborarea unor strategii de dezvoltare a agriculturii județului Galați la orizontul anului 2015 prin aplicarea măsurilor de finanțare prevăzute în PNDR 2007-2013.

Pentru **prima parte a tezei de doctorat (Capitolul 1)**, s-au folosit ca metode de lucru investigarea surselor statistice și culegerea informațiilor din materiale și documente publice, cum ar fi: articole din reviste, lucrări științifice, cărți, documente oficiale etc.

Astfel, s-au realizat studii privind aspectele ce caracterizează dezvoltarea agriculturii

în România și în alte țări. S-au analizat aspectele socio-economice negative din România care limitează dezvoltarea agriculturii dar și diferitele modele și politici de dezvoltare rurală, cum ar fi: *modelul sectorial, multisectorial, teritorial și local*.

O altă clasificare grupează modelele de dezvoltare rurală în: *modelul endogen și exogen*.

Modelul clasic exogen (din exterior către interior) pune industrializarea în centrul dezvoltării, principiile cheie fiind cele de economie de scală și concentrarea, spațiu rural existând doar pentru a asigura alimente către orașele din ce în ce mai mari.

Modelul endogen (din interior către exterior) se bazează pe faptul că folosirea resurselor specifice unui areal sunt cheia dezvoltării sustenabile.

Strategiile naționale pentru dezvoltarea agriculturii și securității alimentare trebuie să ia în considerare o serie de aspecte, ca de exemplu: *securitatea alimentară; agricultura durabilă; orientarea către întreg spațiul rural; abordarea cauzelor insecurității alimentare; abordarea dimensiunilor urbane ale insecurității alimentare; abordarea problemelor trans sectoriale și încurajarea participării tuturor părților interesate în dialogul pentru elaborarea strategiilor naționale*.

S-a identificat, în cadrul primului capitol al tezei de doctorat, nevoia de susținere a **fermelor mici** de către stat, ce reprezintă jucători importanți în agricultura României și a județului Galați, dar și de dezvoltare a sistemului de consultanță agricolă, ce va ajuta fermierii să crească competitivitatea fermelor.

Foarte importante sunt în prezent **rețelele locale de dezvoltare rurală, naționale sau internaționale**, ce oferă: *accesul rapid la informații și consultanță, angajarea în diferite oportunități față în față sau on-line, promovarea parteneriatelor, dezvoltarea metodelor creative de a rezolva problemele și nevoile locale, putere mai mare de negociere și identificarea surselor de finanțare pentru diferite proiecte*.

Formele de sprijin oferite prin intermediul Ministerului Agriculturii și Dezvoltării Rurale pentru **producătorii agricoli**, sunt: *plata unică pe suprafață; plățile naționale complementare directe în sectorul vegetal; subvenționarea accizei la motorina utilizată în agricultură; sprijinul pentru asigurarea producției agricole; ajutorul specific pentru îmbunătățirea calității produselor agricole în sectorul de agricultură ecologică; sprijin financiar pentru grupurile de producători în sectorul fructe și legume; sprijin pentru restructurarea sectorului vitivinicol*.

În **sectorul zootehnic** există mai multe forme de sprijin financiar, după cum urmează: *plățile naționale complementare directe pentru bovine, ovine și caprine; Programul Național*

Apicol pentru perioada 2011-2013; ajutorul de stat pentru ameliorarea raselor de animale; sprijinul comunitar pentru producătorii de lapte și carne din zone defavorizate; ajutorul de stat pentru colectarea cadavrelor de animale și ajutorul de stat pentru bunăstarea păsărilor și a porcilor.

În cadrul **programului FEADR**, fermierii pot obține fonduri europene pentru: fermele de semi-subzinență, instalarea tinerilor fermieri, modernizarea exploatațiilor agricole din sectorul vegetal și zootehnic, procesarea produselor agricole etc.

Pentru gestionarea riscurilor care pot apărea într-un ciclu de producție, se pot adopta unele strategii, ce presupun:

📌 *reducerea probabilității de apariție a unui rezultat negativ prin alegerea celei mai potrivite tehnologii (cultivarea unor hibrizi cu toleranță la secetă, investiții în infrastructura de irigații);*

📌 *luarea unor măsuri de diminuare a riscurilor (diversificarea culturilor, utilizarea strategiilor de hedging, contracte futures, opțiuni, integrarea pe verticală, asigurarea producției);*

📌 *luarea unor măsuri de adaptare la risc, ce presupune abordarea financiară (economisire, împrumuturi).*

Investiții publice în agricultură realizate prin programele de guvernare, cum ar fi cercetarea agricolă și infrastructura, trebuie să se bazează pe trei beneficii pentru societate, care pot susține creșterea productivității agricole: *creșterea economică și reducerea sărăciei, securitatea alimentelor și durabilitatea mediului.*

În Olanda, promovarea inovării în cadrul agriculturii se realizează prin intermediul **Agroparcurilor**, în care agricultura este grupată cu alte activități, iar stabilitatea veniturilor se realizează prin **strategii de management al riscului**, ce au o importanță deosebită.

În Canada, politica agricolă are ca obiectiv realizarea unei agriculturi profitabile și inovatoare, produse agro-alimentare și agro-industrie care profită de oportunități și răspund cerințelor pieței, contribuind la sănătatea și bunăstarea populației.

În U.S.A., principiile de bază ale politicilor agricole sunt: *menținerea unei plase de siguranță pentru agricultori și fermieri; stimularea competitivității prin cercetare și acces mai bun la noile tehnologii; sprijinirea noilor generații de agricultorii; consolidarea legăturii dintre fermieri și consumatori.*

În următorul deceniu este previzionată o **creștere economică globală** cu o rată medie de 3,3 % anual, o creștere relativ slabă pe termen lung în țările dezvoltate și o creștere mai

puternică în țările în curs de dezvoltare. Creșterile economice în Uniunea Europeană vor fi limitate de instabilitatea de pe piețele financiare și ajustările din zona euro.

Pentru realizarea cercetărilor proprii, în **partea a doua a tezei de doctorat**, s-au folosit mai multe metode de cercetare, cum ar fi: *analiza datelor statistice; analiza tehnico - economică; analiza diagnostic; analiza costurilor și prețurilor în agricultură, precum și factorii care le influențează; mix-ul de marketing; analiza SWOT și studii de caz la societățile S.C. AGROMECA ȘENDRENI S.A. și S.C. FERMSUIN S.R.L., Liești, jud. Galați.* Aceste metode, au fost prezentate în **Capitolul 2 -Localizarea cercetărilor și metodologia de cercetare.**

S-au analizat în **Capitolul 3** condițiile pedo-climatice ale județului Galați (*temperatura aerului, îngheț, umiditatea relativă a aerului, nebulozitatea și durata de strălucire a soarelui, precipitațiile atmosferice, rețeaua hidrografică și hidrologică, principalele tipuri de sol*), precum și rezultatele de producție și economico-financiare ale agriculturii județului Galați în perioada 2006-2010, pe următoarele subcapitole: *fondul funciar pe categorii de folosință și proprietate; structura terenului arabil pe principalele grupe de culturi și culturi; producția medie la hectar și producția totală realizată la principalele culturi; destinația producției vegetale; efectivele de animale pe principalele specii; producția medie pe animal furajat și producția totală; destinația producției animale; costul unitar și prețurile de vânzare la principalele produse agricole (vegetale și animale) și rentabilitatea principalelor produse agricole.*

Rata profitului brut a fost negativă în anii 2007 și 2009 la unele produse agricole datorită condițiilor climatice nefavorabile înregistrate în acești ani.

Dintre **produsele vegetale analizate**, porumbul a înregistrat cea mai mare rată a profitului brut, în medie de 45,09 % și strugurii pentru vin (35,83 %). Cele mai mici rate ale profitului brut s-au realizat la grâu (5,02 %) și floarea soarelui (16,11 %).

În **sectorul zootehnic**, cea mai mare rată a profitului brut s-a înregistrat la carnea de porcine, 18,29 %.

Capitolul 4 prezintă măsurile de finanțare a agriculturii în concordanță cu Planul Național Strategic 2007-2013, la nivel național și în județul Galați.

Valorile cele mai ridicate ale plăților s-au efectuat pe măsurile: **322 -**, *Renovarea, dezvoltarea satelor, îmbunătățirea serviciilor de bază pentru economia și populația rurală și punerea în valoare a moștenirii rurale*; **121 -**, *Modernizarea exploatațiilor agricole*; **123 -**, *Creșterea valorii adăugate a produselor agricole și forestiere* și **312 -**, *Sprijin pentru crearea și dezvoltarea de micro-întreprinderi*.

În județul Galați, cele mai multe proiecte au fost depuse pe măsurile **112**: Instalarea

tinerilor fermieri, **141**: Sprijinirea fermelor agricole de semi-subsistență și **312**: Sprijin pentru crearea și dezvoltarea de micro-întreprinderi, măsuri cu o valoare a proiectelor mică, ceea ce demonstrează nevoia unei susțineri financiare a întreprinderilor mici de către stat prin politici agricole.

Studiile de caz la societățile S.C. AGROMECA ȘENDRENI S.A. și S.C. FERMSUIN S.R.L., Liești, jud. Galați s-au realizat în cadrul **Capitolului 5**, identificându-se: *misiunea firmelor, obiectivele strategice și domeniile de activitate pe baza cărora s-a analizat situația curentă de marketing, s-a efectuat analiza SWOT și s-au elaborat strategii de marketing, planul operațional de marketing, controlul și adaptarea.*

Capitolul 6 prezintă **concluziile și recomandările** tezei de doctorat, insistându-se asupra simplificării procedurilor privind accesarea fondurilor europene pentru proiectele mici, implicarea activă a camerelor agricole județene în acordarea consultanței fermierilor privind dezvoltarea fermelor, îmbunătățirea sistemelor de comercializare și a strategiilor de marketing etc.

În cadrul tezei de doctorat au fost citate **170 surse bibliografice**, din România și alte țări, privind politicile agricole și situația actuală a organizării agriculturii în aceste zone.